



Naturskyddsföreningen  
Skåne

Ge oss kraft  
att förändra  
pg. 9 98 37-7

# Verksamhetsberättelse 2021

Verksamhetsberättelsen redovisar vad  
länsförbundet genomfört under föregående  
verksamhetsår.



## Medlemmar och kretsar

Naturskyddsföreningen i Skåne är en självklar organisation att engagera sig i för alla natur- och miljövårdsintresserade i Skåne. Vi har en respekterad roll som remiss- och kunskapsinstans i miljöfrågor för tjänstemän, politiker och media. Vi är en resurs och kunskapskälla för enskilda medlemmar, kretsar och allmänhet i natur, miljö och organisationsfrågor.

Antalet fullbetalande medlemmar i Skåne ökade med 438 personer (totalt 14 118) medan antalet heders- samt ständiga medlemmar minskade med en (27). Totalsumman uppgick till 21 050 vilket är en minskning med 113 (-2 700 föregående år). Minskningen 2020 och 2021 beror på att riksföreningen utvecklat nya funktioner och nya rutiner för vilka uppgifter som registreras för familjemedlemmar i medlemsregistret. Till följd av dessa nya rutiner har familjemedlemmar utan angivna personnummer tagits bort från medlemsregistret.

Medan en del kretsar i Skåne har omfattande verksamhet med många aktiva har andra kretsar svårt att engagera medlemmar, i synnerhet till förtroendeuppdrag. Sedan 2018 har vi hjälpt ut-

valda kretsar enligt en framgångsrik metod men på grund av pandemin har detta arbete inte varit möjligt att genomföra.

På grund av pandemin hölls stämman liksom föregående år digitalt.

## Kansli, administration och ekonomi

Föreningen hyr sedan februari 2019 lokaler på kontorshotellet Jernkontoret, mitt emot järnvägsstationen i Höör. I och med flytten från Lund och att föreningen avvecklat tidigare använda telefoni- och kopiatorlösningar har föreningens årliga kostnader för kansliet reducerats med ca 80 tkr/år. På kansliet har under året verksamhetskoordinator Magnus Billqvist varit anställd på 75 % och kommunikatör Caroline Grantz på 50 %. Petter Albinson (projektledare) och Britta Levin i Storkprojektet, har varit anställda på 80 % respektive 20 %. Linda Birkedal, ordförande, och Lars-Bertil Nilsson (fram till stämman), senare Olle Lindeberg, kassör, får ett visst arvode enligt beslut på föreningens årsstämma.

På grund av pandemin har det mesta av kansliets arbete skett på distans. Träffar med kretsar, sty-

Vi har fortsatt och utökat vår information, tips och råd kring hur man gynnar pollinatörer i sin trädgård genom t ex att endast nio växter kan räcka för kontinuerlig blomning hela säsongen.



Några av de inlägg med störst räckvidd på Facebook under 2021.



relsemöten, utbildningar, aktiviteter och liknande har nästan uteslutande genomförts digitalt.

## Kommunikation och sociala medier

Utgångspunkten för arbetet med vår marknadsföring (till exempel hemsidan, sociala medier, nyhetsbrev samt kampanjsajterna [hjalpbina.se](http://hjalpbina.se) och [biologiskmangfald.se](http://biologiskmangfald.se)) är att nå ut med det föreningen gör till fler och på så sätt bli mer relevant såväl för föreningens befintliga och potentiella medlemmar. Under 2021 har detta arbete fortsatt och här sammanfattas det kort.

### Ett urval av aktiviteter 2021

#### Biologisk Mångfald i Skåne

Temat för konferensen Biologisk Mångfald i Skåne 2021 var däggdjur och pollinatörer. Konferensen marknadsfördes via [biologiskmangfald.se](http://biologiskmangfald.se), nyhetsbrev, e-post till tidigare deltagare, länsförbundets web och via sociala medier.

#### Yoga för hållbart engagemang

Klara har under ett år deltagit i Naturskyddsföreningens traineeprogram. Hennes projekt gick ut på att erbjuda gratis yogapass till våra medlemmar som ska vara tillgängliga när tid finns och på så sätt bidra till bättre välmående samt ett hållbart engagemang. Vi hjälpte till att sprida hennes yoga-videos till våra medlemmar via web, nyhetsbrev och sociala medier.

#### Cykelturer i Lundabygden

Vi har bistått Lunds Naturskyddsförening med originalarbete i boken *Cykelturer i Lundabygden*.

I boken beskriver Lunds Naturskyddsförening 23 stycken cykelturer som passerar över 200 intressanta platser i Lunds kommun med omnejd. Boken innehåller också en stor karta där intressanta platser, cykelturerna och andra cykelvänliga vägar är inlagda.

### Nyhetsbrev

Vi har fortsatt att kontinuerligt skicka ut nyhetsbrev via Mailchimp till våra medlemmar i Skåne. Under 2021 har vi ökat upp frekvensen av våra nyhetsbrev från 8 under 2020 till 16 under 2021 (11 260 mottagare/gång). Det är fortsatt få avregistreringar och god öppningsfrekvens. Vi har även mejlat ut kretsbrev till ordförande och/eller postmottagare i Skåne och Blekinge. Kretsbrev ersätter de mejl regionkansliet då och då skickat ut och innehåller information av vikt för kretsarna. Sammanlagt har sju kretsbrev skickats ut under 2021.

### Sociala medier

Vi har under 2021 fortsatt att öka vår närvaro i social media. Vi försöker att växa främst genom organisk tillväxt. Vid enstaka tillfällen sponsrar vi inlägg på Facebook för att nå ut bredare. Det handlar om ett par hundra kronor per post för att nå ut till befintliga följare men också aktivera nya. Allt engagemang (delningar, kommentarer, reaktioner) från lokala naturskyddsföreningar och medlemmar uppmuntras.

Vi har under året ökat antalet följare på Instagram från 2 320 till 2 690 och på Facebook har antalet följare ökat från 4 895 till 5 175. Under året har vi märkt av ett större intresse och engagemang framför allt i kommentarsfälten.

## Hemsidan

Vi har under året återgått till att följa vår tidigare kurva i antalet besökare på vår hemsida. Antalet visningar på hemsidan ökade för första gången inte jämfört med föregående år men landade 2021 ändå på 322 448 (2020: 387 221 / 2019: 236 406). Naturskyddsföreningen har under 2021 lanserat sin nya hemsida, vilket kan ha påverkat vår inkommande trafik (brutna länkar osv). Några av de mest besökta sidorna under 2021 har varit: Parkslide, 10 härliga badplatser i Skåne, Körbärsdalen, Hitta ut i Skånes natur, Alnarpsparken och Sträntemölla-Foremölla. Under 2022 ser vi fram emot att Riks lanserar nya uppdateringar på vår websida.

## Biologisk mångfald i Skåne 2021

Konferensen om biologisk mångfald arrangeras vartannat år. Under 2021 hölls den åttonde upplagan under en helg i november i Tyringe. Konferensen utgör en mötesplats för alla intresserade av ämnet biologisk mångfald i Skåne. Kommuner, Länsstyrelsen, Skogsstyrelsen, och andra yrkesverksamma är representerade, liksom ideella krafter i organisationer verksamma i regionen. Under denna intensiva helg sprids ny kunskap och diskuteras bevarandeåtgärder i olika biotoper. Naturskyddsföreningen i Skåne är huvudman med ansvar för konferensens ekonomi, ansökningar, avtal med föreläsare, redovisning och samordning.

Huvudsakligt fokus denna gång stod på pollinatörer med mindre pass om skånska däggdjur samt aktuella naturvårdsfrågor.

## Biologiska mångfaldens pris

Den biologiska mångfaldens pris instiftades 2009 av Naturskyddsföreningen i Skåne och Studieförbundet Skåne-Blekinge som gemensamt står för utdelningen av priset.

Med priset vill vi sprida kunskap, skapa engagemang och intresse för biologisk mångfald hos allmänheten. Målsättningen är att uppmuntra och stärka olika insatser för en rik biologisk mångfald i Skåne. Alla som gjort en värdefull insats för vild eller odlad biologisk mångfald i Skåne kan

nomineras. Prissumman uppgick under 2021 till 15 000 kr.

Nomineringar kan göras av privatpersoner och av organisationer. Pristagaren utses av en jury tillsatt av representanter från Naturskyddsföreningen i Skåne och Studieförbundet Skåne-Blekinge. Nomineringar kan göras när som helst under året och inkomna förslag kvarstår och tas upp till beaktande även följande år.

Under 2021 tilldelades Örkebergabygdens Naturpriset för arbetet med Biparadiset i Örkeberg där de skapat miljöer för bi(o)diversitet, spridit information om den värdefulla mångfalden i naturen och för att inspirera till att det skapas fler biparadis på andra håll, stora som små. Det utgör ett mycket fint exempel på hur olika delar av samhället tillsammans kan verka i lokala projekt för att skapa engagemang, väcka intresse, ordna finansiering och praktiska insatser. Utöver Örkebergabygdens Natur omfattar nomineringen därför även kommunens dagliga verksamhet Vågen och kommunens gatu- och parkavdelning.

## Pollinatörer

Under 2019 startade vi med externa medel öronmärkta för bin en satsning på framtagande av material och spridning av information om hur man kan gynna pollinerare som bin i sin direkta omgivning. En del av detta sker i anslutning till såväl riksföreningens kampanj Operation Rädde Bina som det allt större engagemanget för artrika vägkanter där vägkanternas värden för den biologiska mångfalden lyfts.

Under 2021 fortsatte vi denna satsning under parollen "Hjälp bina!". Tyvärr var vi med anledning

Biologiska mångfaldens pris 2021 tilldelades Biparadiset i Örkeberg. Här mottar Kurt-Arne Johansson och Lars Schale priset av Mari Graneskog (Studieförbundet) och Magnus Billqvist.



av Corona åter tvungna att skjuta på alla bikurser med Göran Holmström till 2022 då möjligheten att titta närmre på bina på ett lämpligt och riskfritt sätt bedömdes som svår. Vi lanserade 2020 en egen sajt: [hjalpbina.se](http://hjalpbina.se). På denna sajt sprider vi kunskap om bin och inspirerar till vad vi tillsammans kan göra för att hjälpa dem. Där beskriver vi bland annat de tio vanligaste bina och de sex vanligaste humlorna i Skåne samt hur man kan se skillnad på bin, getingar och flugor. Besökaren kan också hitta trädgårdstips, bivanliga blommor och en trädgårdskalender.

### **Invasiva främmande arter**

Sedan 2018 informerar vi brett om främmande arter i Skåne. Hur man känner igen dem, hur de kan bekämpas och vad de kan ställa till med. Den allmänna medvetenheten i samhället ökar vilket gör att vi får allt fler frågor medlemmar, allmänhet och media. Vår information om invasiva arter uppdateras löpande och sidorna är mycket välbesökta (se dem här <https://skane.naturskyddsforeningen.se/invasiva-arter/>). Under 2021 gavs medlemmar möjlighet att via Länsstyrelsen gå både teoretisk och praktisk kurs i hur gul skunkkalla bekämpas.

### **Rödlista för trollsländor**

Under 2021 påbörjades för flera artgrupper uppdateringen av den europeiska rödlistan såväl som den för EU. Vi deltar i arbetet genom medverkan i den europeiska expert-grupp på fem personer som arbetar med trollsländorna, vilket finansieras med medel från Internationella Naturvårdsunionen (IUCN).

### **Regionalt skogs nätverk**

Under 2021 bildades glädjande ett regionalt skogs nätverk för Blekinge och Skåne. Förutom att hänga på riksföreningens skogskampanjer arrangerades digitala workshops, kurser och andra aktiviteter för att engagera flera och höja kunskapsnivån.

### **Den skånska kronhjorten**

Den skånska kronhjorten är en arbetsgrupp hos Naturskyddsföreningen i Skåne. De skånska kronhjortarna tillhör, till skillnad från kronhjortar i övriga landet, nominatrasen *Cervus elaphus elaphus* vilken invandrade till Sverige efter den senaste istiden. Gruppen, vars syfte är att värna om och skapa goda livsbetingelser för den skånska kronhjorten, består av naturvårdare, markägare, viltvårdare och andra samhällsaktörer. Vi vill sprida kunskap och information om artens ekologi och förvaltning och utgöra en plattform för aktörer som önskar bevara en livskraftig kronviltstam i Skåne.

Några av uppgifterna är att initiera, möjliggöra och genomföra inventeringar, undersökningar och forskningsstudier med syfte att förbättra vården av kronhjort och motverka skador. Vi vill också vara en inspirations- och kunskapskälla och skapa engagemang för Skånes magnifika landskapsdjur – kronhjorten. Information om gruppens arbete finns på [www.skanskronhjort.se](http://www.skanskronhjort.se)

### **Vild & bortskämd**

Vild och bortskämd är ett samverkansprojekt ägt av Länsstyrelsen i Skåne, där Naturskyddsföreningen i Skåne arbetar tillsammans med länsstyrelsen, Skogsstyrelsen, Skogssällskapet, Jägareförbundet i Skåne, jordägarförbundet, viltforskare och privata skogsägare. Projektet har som syfte att sprida kunskap och skapa en attitydförändring när det gäller utfodring av vilt och de effekter som utfodringen kan ha. Genom träffsäkra budskap, inspirerande och kunskaps-höjande filmer samt ett brett medialt perspektiv ska projektet lyfta enkla naturligt foderskapande åtgärder som gynnar den biologiska mångfalden i både skogs- och jordbruksmark.

### **Våtmarker**

En satsning på våtmarker har varit planerad då det centralt inom föreningen tillgängliggjorts sökbara medel för ändamålet. En arbetsgrupp har tillsatts och denna började under 2019 att titta på

Under året har vi deltagit och informerat kring praktiska bekämpningsdagar av gul skunkkalla i regi av länsstyrelsen.



olika objekt. Vi ska söka medel för att starta flera våtmarksprojekt, dels i våra egna fastigheter, dels förhoppningsvis med andra aktörer på andra platser. Vi avser att i första hand utnyttja de expertkunskaper som redan finns i vår organisation kring inte minst groddjur, trollsländor och stork. Pandemin har tyvärr 2020–2021 omöjliggjort de planerade träffarna med berörda markägare.

### Natursnokarna

Även under pandemin har glädjande nog en del natursnoksverksamhet kunnat genomföras. Natursnokarna omfattar verksamhet för små barn med sina föräldrar eller annan anhörig vuxen. Det ska ske på barnens villkor; barn och vuxna ska upptäcka naturen och ha roligt tillsammans. Det är önskvärt att ledaren för en sådan grupp har skaffat sig utbildning i natursnokeri. Ansvarig för sådan utbildning är länsförbundets natursnoksledare i samverkan med riksföreningen.

### Regionalt producerade baljväxter

Vi har deltagit i ett projekt för att stimulera till ökad produktion och konsumtion av regionalt odlade baljväxter. Under året har ett nätverk bildats för att behålla och utveckla de kontakter och aktiviteter som utvecklats under projektet. Vi har i samarbete med bland annat Hushållningssällskapet genomfört en tävling för elever på Österängsgymnasiet i Kristianstad om att ta fram det bästa lunchreceptet med bönor, linser och ärtor. Projektet har fått ekonomiskt stöd av EU Horizon 2020.

### Storkprojektet

Projektet drivs gemensamt av SkOF och Naturskyddsföreningen i Skåne. Ledningsgruppen består av representanter från respektive förening. Naturskyddsföreningen representeras av Linda Birkedal, Olle Lindeberg, Christer Neideman och Ida Möller. Petter Albinson är projektledare, anställd på 80%. Britta Levin är biträdande projektledare på 20%. Ett sjuttioal volontärer är engagerade i projektet med daglig utfodring och tillsyn, fodertransporter, reparationer, uppsättning och nedtagning av utsläppshägn och mycket mera.

Under 2021 häckade 63 friflygande storkpar i Skåne och 105 ungar blev flygga i de fria bona. Mycket glädjande är att det producerades hela fyra flygga ungar per bo i fyra bon! Det är ett tecken på god tillgång till mat i landskapet åt storkarna och deras ungar. Våldigt positivt var även att hela 21 nya unga storkar sågs i landet för första gången sedan de flyttat söderut sin första sommar. Dessutom häckade eller gjordes häckningsförsök av hälften.

Antalet par som häckar i hägnen minskar planenligt. 2021 häckade sammanlagt 52 par i avelshägnen i Hemmestorp och Fulltofta, de fyra utsläppshägnen samt hos vår samarbetspartner Nordens Ark. De fick sammanlagt 46 flygga ungar. 34 av dessa släpptes ut från hägnet vid Hemmestorps Mölla på det årliga Storksläppet inför en stor och entusiastisk publik. Även SVT bevakade evenemanget för sitt program Mitt i Naturen. På grund av de då aktuella coronarestriktionerna hölls en beredskap att begränsa publiken, men det behövde inte.

Vinnarna på Österängsgymnasiet i Kristianstad visar det bästa lunchreceptet med bönor, linser och ärtor. Foto: Linda Birkedal.



2021 släpptes inga häckningspar ut från de fyra olika utsläppshägnen. Detta dels på grund av fågelinfluensarestriktioner, dels för att arbetsmetoden vid utsläpp av vuxna par har ändrats från och med 2021. De vuxna par som släpps ut framöver kommer att vistas i utsläppshägnen ett år extra och få häcka en gång där. Tanken är att de då ska knytas ännu starkare till platsen och välja att stanna när de släpps ut.

Tack vare medel från Alvins fond kunde Storkprojektet märka åtta av årets storkungar med små GPS-sändare. Via projektets stödförening Storkens Vänner har information om de flyttande storkarna och deras öden kontinuerligt skickats ut under hela hösten. Tyvärr dog samtliga av olika anledningar på vitt skilda platser i Europa och Nordafrika innan året var till ända.

Den årliga Fadder- och Sponsordagen genomfördes vid Fulltofta storkhägn i augusti. Vid detta event, med servering och mingel, delges faddrar och sponsorer information, både om det gångna året och om sina respektive fadderstorkar och man får årets storkdiplom som tack för sitt generösa stöd.

Smittspridningsrestriktioner med anledning av fågelinfluensa har inte inneburit någon juridisk skillnad för Storkprojektet som redan utfodrar under tak. Däremot har projektets volontärer gjort ett jättejobb med att hålla en mycket strikt hygien vid arbetet i hägnen så att ingen smitta ska kunna föras vare sig in eller ut. Det har bland annat bestått i kläd- och skobyten, användning av

skyddskläder och desinfektion av redskap.

Restriktionerna med anledning av covid-19-pandemin har kraftigt påverkat Storkprojektets ekonomi. Alla offentliga guidningar fick ställas in under våren. Normalt brukar personal ur ledningsgruppen eller volontärer genomföra ett tjugotal förhandsbokade guidningar och föredrag per år, men så gott som alla har ställts in eller avbokats.

Som vanligt fick projektet mycket uppmärksamhet i olika massmedier, särskilt lokalt men även i flera riksmidier. SVT:s Anders Lundin och hans team från programmet Mitt i Naturen följde volontärernas arbete under storkarnas äggläggning, uppfödning och storksläpp.

Även i sociala medier var uppmärksamheten kring projektet stor. I slutet av året hade projektet över 2 900 följare på Facebook, ca 300 fler än 2020.

### **Hittaut: ett samarbete med andra organisationer**

Under Friluftslivets år 2021 var vi med och startade projektet Hittaut Skåne tillsammans med bland annat Skånes Orienteringsförbund och Skånes Hembygdsförbund. Medel söktes för aktiviteter och planering för Hittaut: ett system för att leta checkpoints i närmiljön där man kommer ut i naturen och får motion samtidigt som man hittar nya berikande platser. Vi är med i styr- och arbetsgrupperna för projektet och deltog med checkpoints kring storkhägnen i Fulltofta samt

Projektledare Petter Albinson ringmärker storkunge på Flyinge kungsgård. Foto: Britta Levin.



kring Tjörnarp. Detta såg vi som pilotdeltagande för att kunna visa kretsar hur det kan genomföras.

Under hösten kallades berörda kretsar till informationsträffar och målsättningen är att flera kretsar deltar framöver i samarbete med lokala hembygdsföreningar, orienteringsklubbar med flera. Vi ser stora vinster med detta projekt och samarbetena inom det. Se mer på [www.orientering.se/provapaaktiviteter/hittaut/skane/](http://www.orientering.se/provapaaktiviteter/hittaut/skane/)

## Våra fastigheter

Naturskyddsföreningen i Skåne äger 13 fastigheter på totalt 79,1 hektar. Under 2021 besökte sittande styrelse Stora Hults fälad och Segeltorp och har med det besökt samtliga fastigheter. Vid Segeltorp konstaterades ett gott betestryck och en lyckad häckning av svarthakad buskskvätta. Vår fastighet här utgörs av en tårtbit i det omfattande naturreservatet längs Bjärekusten.

Att få till ett bra betestryck på Stora Hults fälad har länge utgjort ett bekymmer. Under året har diskussioner förts med flera personer och förhoppningsvis kan det lösas till kommande betessång. Manuell bekämpning kan bli aktuellt igen, främst på grund av ett allt större uppslag av trädplantor och putsning av de björnbärssnår som vi tillsammans med närboende för något år sedan tog ner. Länsstyrelsen föreslog under året

anläggande av en våtmark vilket vi ställde oss positiva till. Tyvärr blir det inget av detta då en del grannar ställt sig negativa till förslaget.

Under året firade Lundakretsen att det var 100 år sedan föreningen mottog Billebjär som gåva. Markbyte vid Matsalycke är genomfört och under året har diskussioner med grannar, Lantmäteriet, Länsstyrelsen och Trafikverket fortgått. Detta med anledning av främst breddandet av vägen som passerar genom området och det dåliga skicket på de hamlade träden i området.

Under året har vi till länsstyrelsen uppmärksammat en mindre lyckad röjning i Borgens naturreservat. Borgen är tyvärr också fortsatt en plats där enskilda dumpar ganska stora mängder skräp. Vi är positiva till den nya skötselplan som under året presenterats för Örups almskog och kalkkärr. Vid Everöd har gallring genomförts och bättre åtkomst diskuteras fortsatt för denna tämligen okända pärla.

## Handla miljövänligt

Pandemin satte stopp för nästan alla utåtriktade aktiviteter i kretsarnas Handla miljövänligt-grupper.

## Hörjelgården

För verksamhet på Hörjel hänvisar vi till verksamhetsberättelsen för Stiftelsen Hörjelgården.

Magnus Billqvist funderar på hur nästa checkpoint i Hittaut-projektet bäst sätts upp. Foto: Mari Graneskog.

